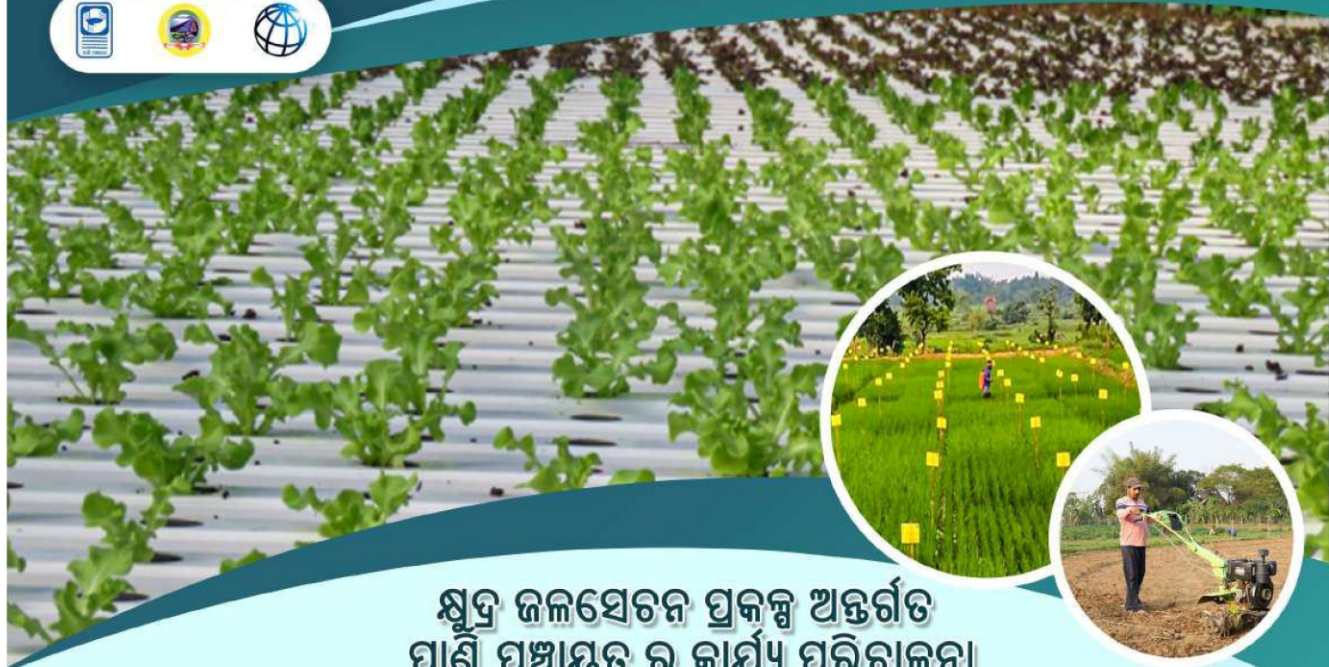

କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା

(Work flow Managment of Pani Panchayat under OIIP-CRA)

ନୂଆ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ - ସ୍ୱଳ୍ପ ଜଳରେ ବେଶୀ ଅମଳ

ଓଡ଼ିଶା ଜଳବାୟୁ ସହଜଗୀଳ କୃଷି ନିମନ୍ତେ ସମୟିତ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ

ଓ

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସହାୟତା ଏକକ

ସେବାକ୍ଷମ ଉତ୍ତମ ଓ ସହଭାଗୀ ସେବା ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜଳସମ୍ପଦ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

- ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଜଳରାଶି ଛିଡ଼ାକୃତ ସମୟରେ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜଳସେଚନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯୋଗାଇବା ।
- ଜଳର ସୁଷମ ଓ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣ ।
- ସାମୟିକ କୃଷିପାତ୍ର ଓ କେନାଲ୍ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଜଳରାଶିର ପରିମାଣ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ।
- ଜଳ ଅପଚୟ ବା ନଷ୍ଟକୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ତରକୁ ଆଣିବା ସହିତ ଜଳର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବିନିଯୋଗ କରିବା ।
- ସେତ ଜଳର ପରିମାଣ, ଜମିର ବିସ୍ତାର ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣିପାଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସୁଚିତ୍ତ ଫସଲ ଖସତା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଅଧିକ ଲାଭଜନକ ଅଣ-ଧାନ ଫସଲ ଯଥା- ଚିନାବାବାମ, କପା, ମକା, ଫଳ ଓ ପତ୍ରପରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ତଥା ସୁବିକାକରଣ ପୂର୍ବକ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ କରାଇ ତା'ର ନିଜ ଅଧିନସ୍ଥ ସେତ ପ୍ରଶାଳନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ।
- ମହାନ୍ଦାବାମାନଙ୍କ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜଳ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା ।
- ସବସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପ୍ରାଣଦାୟକ ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ପରେ ତାର ଏକତ୍ରୀକରଣ ଓ ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୀତଳ ଗୃହ, ସମୟିତ ଶସ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଗୃହର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ।

» ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

» ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରେକର୍ଡ

» କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟି ବୈଠକ

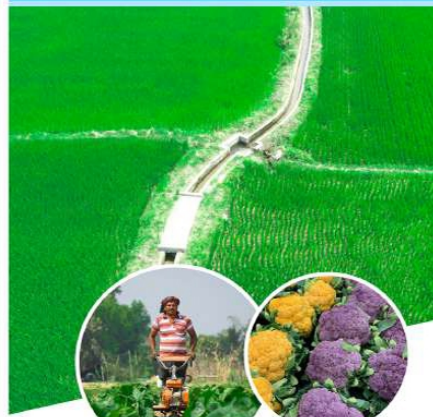
» ଜଳର ସୁପରିଚାଳନା

» ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରେକର୍ଡ

» ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକ

» ପାଣି ବଜେଟ୍

» ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା

କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା (Work flow Managment of Pani Panchayat under OIIP-CRA)

ନୂଆ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ - ସ୍ୱଳ୍ପ ଜଳରେ ବେଶୀ ଅମଳ

ଓଡ଼ିଶା ଜଳବାୟୁ ସହଜଗୀଳ କୃଷି ନିମନ୍ତେ ସମୟିତ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ

ଓ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସହାୟତା ଏକକ

ସେବାକ୍ଷମ ଉତ୍ତମ ଓ ସହଭାଗୀ ସେବା ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜଳସମ୍ପଦ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯୋଜନା, ଉତ୍ପାଦନ, ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ଏବଂ ପ୍ରକାଶନ କରିବା ପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ତଥା ସୁବିକାକରଣ ପୂର୍ବକ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:-

- ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଜଳରାଶି ଛିଡ଼ାକୃତ ସମୟରେ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜଳସେଚନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯୋଗାଇବା ।
- ଜଳର ସୁଷମ ଓ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ବର୍ଷର ସ୍ଥୁଳ ସୁଚିତ୍ତ କରାଇବା ।
- ସାମୟିକ କୃଷିପାତ୍ର ଓ କେନାଲ୍ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଜଳରାଶିର ପରିମାଣ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ।
- ଜଳ ଅପଚୟ ବା ନଷ୍ଟକୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ତରକୁ ଆଣିବା ସହିତ ଜଳର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବିନିଯୋଗ କରିବା ।
- ଜଳର ଆବଶ୍ୟକ, ବିଭିନ୍ନ ଯୋଗାଣ ଓ ବୈଷୟିକ ତଥ୍ୟ ଲବ୍ଧାବଳୀରେ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତକୁ ଅବଗତ କରାଇବା ।
- ସେତ ଜଳର ପରିମାଣ, ଜମିର ବିସ୍ତାର ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣିପାଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସୁଚିତ୍ତ ଫସଲ ଖସତା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଅଧିକ ଲାଭଜନକ ଅଣ-ଧାନ ଫସଲ ଯଥା- ଚିନାବାବାମ, କପା, ମକା, ଫଳ ଓ ପତ୍ରପରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ତଥା ସୁବିକାକରଣ ପୂର୍ବକ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ କରାଇ ତା'ର ନିଜ ଅଧିନସ୍ଥ ସେତ ପ୍ରଶାଳନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ।
- ମହାନ୍ଦାବାମାନଙ୍କ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜଳ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା ।
- ସବସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପ୍ରାଣଦାୟକ ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ପରେ ତାର ଏକତ୍ରୀକରଣ ଓ ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୀତଳ ଗୃହ, ସମୟିତ ଶସ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଗୃହର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ।

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରେକର୍ଡ:

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ନିୟମାବଳୀରେ ରେକର୍ଡର ନାମ ତାଲିକା ରଖିବେ :-

- ବ୍ୟାପ୍ ବୁକ୍
- ବିଲ୍ ରେକର୍ଡ
- ରସିଦ୍ ଦଫ୍ଟର
- ଆଣ୍ଡ ବା ସମ୍ପତ୍ତି ରେକର୍ଡ
- ଜଳକରର ଦାବି ଓ ଅସ୍ତତ୍ୱ ରେକର୍ଡ
- ଭୂମିଧାରକମାନଙ୍କ ରେକର୍ଡ
- କେନାଲର ମାଲିକିତି ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ରେକର୍ଡ

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରେକର୍ଡ :-

- ଅଧିକାରୀ, ନିୟମାବଳୀ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ବୈଷୟିକ/ସରକାରୀ ଆବେଶପତ୍ର ଏବଂ ଅବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ।
- ସଂଗଠନର ସାମାନ୍ୟତା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ପ୍ରଶାଳନା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଓ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ମାନ୍ୟତା ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ ଲୁ-ଆର ଓ ପାଣି ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କ ବାଲିକା ତଥା ସେମାନଙ୍କର ଭୂମିମାଲିକି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏବଂ ରେକର୍ଡ ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ ସେଚିତ ହୋଇଥିବା ଭୂମି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଜଳକର ଦାବି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହରେ ସଂଗ୍ରହ ହୋଇଥିବା ପରିମାଣ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଏବଂ ରେକର୍ଡ ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ ରତ୍ନ ମଧ୍ୟରେ ହାରକୁ ନିଆଯାଇଥିବା ବାର୍ଷିକ ଓ ସେଚିତ୍ତର ଅବକଳ ଓ ବ୍ୟୟ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଏବଂ ବିଲ୍ ରେକର୍ଡ ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ ବ୍ୟାପ୍ ବୁକ୍, ଏଥିରେ ବୃଷ୍ଟି ସଂଗଠନର ବୈଷୟିକ ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଖର୍ଚ୍ଚପତ୍ର ଦର୍ଶାଇଥିବା ଏବଂ ରେକର୍ଡ ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ ରସିଦ୍ ଦଫ୍ଟର ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ ଆଣ୍ଡ ବା ସମ୍ପତ୍ତି ରେକର୍ଡ ।
- ଫର୍ମ 'ବ' ରେ କେନାଲଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକିତି ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ରେକର୍ଡ ।
- ବିବରଣୀ ପୁସ୍ତକ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକ ଓ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ବୈଠକର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂପର୍କିତ ଦାୟିତ୍ୱ ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କିତ ଦାୟିତ୍ୱ ଅନୁମୋଦିତ ହେବ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ସର୍ବକମିଟି ବୈଠକର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂପର୍କିତ ଦାୟିତ୍ୱ ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଏବଂ ସର୍ବକମିଟିର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବ ।

ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକ :-

- ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ରତ୍ନ ଓ ରତ୍ନ ପୂର୍ବରୁ ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରି ନିୟୋଜିତ ନିୟମାବଳୀରେ :-
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫସଲ ଋତୁ ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନାକୁ ଅନୁମୋଦିତ କରିବା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ।
- ବାର୍ଷିକ ବଜେଟ୍ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ।

ଜଳ ର ସୁପରିଚାଳନା :-

- ଖଲାସ କରାଯିବା ଓ ବନ କରାଯିବାରେ ଚାରିଖ ଅଞ୍ଚଳ ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବ ।
- ପାଣି ବିନିଯୋଗ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାଣିର ସୁଷମ ବଣ୍ଟନ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରାଯିବ ।
- ଏବଂ ବୃଷ୍ଟି ସଂଗଠନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ବାର୍ଷିକୀୟ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ପାଣି ଲାଭକରିବେ ଓ ପାଣି ପ୍ରବାହକୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ କରିବେ ।
- ଏବଂ ବୃଷ୍ଟି ସଂଗଠନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିନିଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଖାଲିକା ଅନୁସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ।
- ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣ ଲବ୍ଧିମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ବୃଷ୍ଟି ସଂଗଠନ ଯୋଗି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ ସେପରି ଉପକରଣମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ ।

ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା :-

- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ରତ୍ନ ଶେଷରେ ଏବଂ ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ ଯେଉଁଥିରେ ସମ୍ପର୍କିତ ଓ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟିର ସଦସ୍ୟମାନେ ପାଣିର ବିନିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କିତ ସୂଚୀ ତଥା ନିୟମାବଳୀ ହୋଇଥିବା ବାର୍ଷିକ, ପ୍ରାୟ କଳନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ନିୟାବନ କରିଥିବା ସଂଗ୍ରହ ତାମ ଆଦି ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।
- ସେହି ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟି, ପାଣି ବଜେଟ୍ ସଂଗ୍ରହୀୟ ପାଣିର ବିନିଯୋଗ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ।

- କୃଷିକର ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା, ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂଗ୍ରହ, କୃଷି ସେବା କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରଚଳନ, କୃଷିକର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରୋସେସ୍ ସମେତ ସେଚିତ୍ତର ଅମଳ ପାଇଁ ନିୟମିତ ଗୃହଣ କରିବା ।
- ସାଧାରଣ ନିକାୟର ସଂକଳ୍ପ ଅନୁସାରେ କୌଣସି ଫସ୍ତ / ଜଳକର ବ୍ୟୟାବହାରିକ ।

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟି ବୈଠକ :-

- ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସରେ ଅଗଷ୍ଟ ଥରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟିର ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରି ଓଡ଼ିଶା ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ନିୟମାବଳୀ-୨୦୦୩ ର ନିୟମ-୧୭ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ପାଣି ବଜେଟ୍ :-

- ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ରତ୍ନ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଏବଂ ମାସ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରକଳ୍ପ କମିଟି, ସରକାରୀ ସମୟକୁ ସମୟ ଯେପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ତାହା ପ୍ରତି ସମ୍ପର୍କିତ ହୋଇ ଜଳକରାଶିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଜଳ ପ୍ରବାହ ଓ ବ୍ୟବହାର ଜଳର ଆବଶ୍ୟକ କରିବେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଋତୁ ବର୍ଷର କମିଟିକୁ ପାଣି ବଣ୍ଟନ ବାର୍ଷିକ ସଂପର୍କ କରିବେ । ବର୍ଷର କମିଟି, ତାହାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତକୁ ପାଣି ବଣ୍ଟନ କରିବ ।
- ରବି ଋତୁ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରକଳ୍ପ କମିଟି ରବି ଋତୁ ଆରମ୍ଭରେ ପାଣିର ବାସ୍ତବ ଉପଲବ୍ଧତାକୁ ଲିଭି କରି କେତେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଚିତ୍ତ କରାଯିବ ତାହା ଛିଡ଼ା କରିବେ । ସେପରି ଉପଲବ୍ଧତା ପାଣିକୁ ବଣ୍ଟନ କମିଟି ଓ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ସୁଷମ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ।

Work flow Managment of PP under OIIP-CRA